

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ	
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА	
ПРИМЉЕНО:	14.06.2019
	696/19

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Студијски програм социологија

Комисија за оцјену и одбрану завршног рада на другом циклусу студија

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

ПРЕДМЕТ: Извјештај о оцјени завршног рада на другом циклусу студија кандидаткиње
Дивне Симеунчевић

ННВ ФПН Универзитета у Бањој Луци је на сједници одржаној 14.6.2019. донијело одлуку бр. 08/3.684-6/19 о именовану Комисије за оцјену и одбрану завршног рада под називом **Рефлексија ризика на живот човјека у савременом друштву** у саставу:

1. Проф. др Брацо Ковачевић, редовни професор, научна област теоријска социологија, ФПН Универзитет у Бањој Луци, председник;
2. Проф. др Драгана Вилић, ванредни професор, научна област теоријска социологија, Економски факултет Универзитет у Бањој Луци, члан;
3. Проф. др Иван Шијаковић, редовни професор, научна област теоријска социологија, ФПН Универзитет у Бањој Луци, члан ментор.

Послије проведених предвиђених процедура и увида у текст завршног рада кандидаткиње Дивне Симеунчевић, Комисија подноси ННВ ФПН Универзитета у Бањој Луци сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени завршног рада на другом циклусу студија под називом
Рефлексија ризика на живот човјека у савременом друштву

Основни подаци о кандидату

Дивна Симеунчевић (дјевојачко Плавшић) рођена је 02.04.1990. године у Бањој Луци. Основну и гимназију завршила је у Бањој Луци. 2009. године уписала је први циклус студија на Факултету политичких наука, одсјек социологија, Универзитета у Бањој Луци, а завршила 2013. године са просјечном оцјеном положених испита 9.21 и стекла звање професор социологије. Током првог циклуса студија кандидаткиња је била прималац

стипендије Министарства просвјете и културе Републике Српске. Током студија кандидаткиња је објавила неколико радова:

- „Стигма и идентитет“, *Социолошки дискурс*, год. II, бр.4 (2012):85-89.
- „Улога медија у конструисању друштвене стварности“, *Социолошки дискурс*, год. IV, бр.7 (2014):71-79
- „Утицај глобализације на све већи јаз између богатих и сиромашних“, у: *Глобализација и сувереност, са освртом на Босну и Херцеговину*: зборник радова, 209-218. Бања Лука: ЕДЦ. 2014.
- „Новац као покретач развоја савременог свијета“, *Социолошки дискурс*, год. IV, бр. 8 (2014): 29-38.

Дивна Симеунчевић је 2013. године уписала други циклус студија на Факултету политичких наука, одсјек социологија, Универзитета у Бањој Луци и као првопласирана на коначној ранг листи освојила је финансирање школарине за други циклус студија из буџета Владе Републике Српске. Кандидаткиња је учествовала као сарадник у реализацију пројекта „Млади и слободно вријеме, Удружење социолога Бања Лука. Од страних језика активно говори енглески и њемачки језик.

Од 2014. до 2015. године волонтирала је у ЈУ „Центар заштити ме“ Бања Лука као сарадник у раду са дјецом ометеном у развоју. Такође, од 2014. године запослена је као наставник на предмету *Демократија и људска права* у ЈУ ОШ „Бранко Радичевић“ и ЈУ ОШ „Вук Стефановић Караџић“ у Бањој Луци и као професор на предмету *Култура религија* у ЈУ „Економска школа“ Бања Лука.

Опште карактеристике рада

Рад је написан на укупно 98 страница, од тога је 80 страница самог текста рада, три странице литературе, двије странице садржај и 13 страница прилог, кога чине графикони и табеле. Рад је подељен на увод, три посебна поглавља, закључак, литературу и прилог. Уводни дио рада доноси методолошки оквир у коме је кандидаткиња поставила, предмет, циљ, хипотезе и изнијела методе које је користила у изради рада. У првом поглављу (*Појам и облици ризика*) кандидаткиња расправља о појму и основним карактеристикама ризика са социолошког становишта, затим представља основне ставове важних савремених дискурса о

ризик (Бек, Гиденс, Даглас, Лаптон, Линг, Вилкинсон итд). Кандидаткиња разматра утицај технологије, економије и комуникацијских токова на настанак и ширење ризика, затим пореди развој науке и његове посљедице на ширење ризика у савременом друштву. На крају овог поглавља, кандидаткиња разматра једну од веома актуелних тема, а то је управљање ризиком или менаџмент ризика.

Друго поглавље овог рада посвећено је анализи посљедица које ризик доноси савременом човеку и његовом свакодневном животу. Недостатак повјерења и етике у пословном, правном, радном, социјалном и културном простору, додатно појачавају утицај ризика на човјеков свакодневни живот. Кандидаткиња Симеунчевић наводи примјере ризика који настају ако посљедица неповјерења, трке за профитом и моћи компанија у областима као што су фармација, медицина, пољопривреда, производња хране и козметика.

Треће поглавље рада посвећено је емпириском истраживању перцепције ризика код грађана Бањалуке. Послије скице методолошког оквира за истраживање и описа узорка (500 испитаника, испитаних преко Упитника који је директно проведен на терену, кроз непосредан контакт са испитаницима), кандидаткиња износи и анализира резултате истраживања, представљајући их кроз табеле и графиконе. На крају, кандидаткиња даје закључна разматрања у којима сумира основне резултате рада, прилаже попис кориштене литературе и неколико страница табела и графикона.

Резултати и научни допринос

Кандидаткиња Симеунчевић полази од става да је основу за дискурс о ризику у данашњем савременом друштву пружио њемачки социолог Урлих Бек увођењем термина *ризично друштво*. Прије него што су наступили озбиљни и брзо надолazeћи проблеми новог времена, Бек је уочио да је савремено друштво оно друштво у којем је веома тешко предвидјети све ризике, као и оно најважније - несагледиве посљедице које ти исти ризици носе. У свом одређењу ризика, Бек наводи да ризици нису откриће новог доба, већ да они постоје одувјек, само што се разликују према облику и интензитету испољавања, некада и сада. Некада су ризици били лични ризици, као на примјер да свако ко је кренуо да открива нове земље и континенте, рачунао је на ризике. Међутим, данас то више нису лични, већ

глобални ризици и опасности за читаво човјечанство, као они који настају од нуклеарне фисије или складиштења радиоактивног отпада.

Кандидаткиња затим представља неколико најзначајних аутора, претежно социолога, који су развили савремени дискурс о ризику и ризичном друштву. Ентони Гиденс доводи у везу процес глобализације са ризицима, односно са појавом нових ризика, који се умногоме разликују од ризика који су постојали у прошлости. Гиденс наводи неке од ризика са тешким посљедицама у периоду модерности, као што су: раст тоталитарне власти, нуклеарни сукоб или рат великих размјера, пропадање природне околине или еколошка катастрофа те слом механизма економског раста. Мери Даглас са антрополошког становишта посматра ризик и опасности њиме условљене као производ промјена у култури савременог друштва, посебно система вриједности и друштвене одговорности. Дебора Лаптон истиче да је ризик постао саставни дио савремених схватања сопства, тијела и друштвених односа. Лаптонова констатује да ми сада живимо у друштву ризика и испитује зашто је ризик дошао до изражаја баш у овом историјском тренутку. Користећи концепт „edgework” (рад на ивици), Стефан Линг истражује разлоге зашто људи узимају ризике као дио активности у слободно вријеме. „Edgework” је искуство препознавања. Разне врсте ће увијек препознати једна другу упркос разликама у начину живота и социјалној локацији.

Анализирајући претходно наведене ставове, кандидаткиња констатује да су се ризици некада раније сматрали судбином и случајним догађањима створеним од стране природе и њених процеса, а данас главни узрок стварања ризика јесте човјек, који задовољавајући своје савремене потребе у великој мјери ствара друштво ризика, а то потврђује и Гиденс, истичући да у савременом друштву доминирају произведени ризици. У савременом друштву заступљене су другачије вриједности, па су другачије и човјекове потребе у односу на ранији период, при чему је јасно да су данашње потребе изразито материјалистичког карактера, које са собом стварају и одређене ризике, који се манифестују у глобалним размјерама. На основу теоријске анализе, кандидаткиња уочава да су сви теоретичари сагласни са чињеницом да су ризици у савременом друштву постали глобални проблем, па је стога неопходна сарадња свих друштвених актера, од микро до марко нивоа, усмјерених на трагање за одговором на питање: како да се заштити човјек, а друштво постане одрживо и безбједније. Кандидаткиња је у раду указала на утицај економског, технолошког и комуникацијског развоја савременог друштва на производњу ризика. Констатовала је да, када размишљамо о науци и њеном

свакодневном напредовању, не можемо, а да се не запитамо о њеној двострукој улози. Наиме, наука би требало да нас ослобађа, односно да еманципује човјека од опасности и ризика, као и да нас припреми на ризике. Међутим, данас наука, упоредо са напретком, производи и бројне ризике, као што је случај са генетски модификованим организмима (ГМО) кроз систем исхране.

Претходном дискусијом и теоријском разрадом, кандидаткиња је потврдила полазну хипотезу свог рада (*Технолошки напредак и трка за профитом стварају све више ризика у савременом друштву. Тај ризик се свакодневно рефлектује на човјеков живот, здравље и слободу*) и створила основу за истраживачки дио рада.

Кандидаткиња је дио рада посветила емпиријском истраживању на узорку од 500 грађана Бањалучке, како би на основу ставова и мишљења испитаника о ризику, његовом препознавању, свијести о узроцима и посљедицама ширења ризика у савременом друштву, провјерила неке ставове изнесене у теоријском дијелу рада. Констатовала је да грађани Бањалучке перципирају ризик од етничких, верских и ратних сукоба као примаран и први у рангу ризика. Затим слиједи ризици од губљења запослења и финасијске тешкоће, потом еколошки ризици, губљење идентитета, технолошки ризици и губљење повјерења међу људима.

Кандидаткиња Симеунчевић је дошла до сазнања да су грађани Бањалучке свјесни присуства ризика у друштву, да разумију опасности и посљедице које ризици доносе њиховој средини, као и ужем и ширем окружењу, да грађани размишљају о начину смањења ризика у свом непосредном окружењу и да су перципирали сиромаштво као главни покретач свих других ризика у својој средини, као и то да подизање свијести грађана о присуству ризика и потреби смањења ризичног понашања виде као главну полугу спрјечавања даљег ширења ризика и санирања посљедица које су ризици донијели њиховој средини.

Издавањем главних теоријских приступа ризику, уочавањем узрока и простора настанка и ширења ризика у друштву, као и истраживањем перцепције ризика на примјеру грађана Бањалучке, кандидаткиња Дивна Симеунчевић је дала значајан допринос укључивању научног дискурса о ризику и ризичном друштву у простор социолошких студија, како на ФПН у Бањој Луци, тако и у ширем академском, научном и истраживачком простору.

Закључак и приједлог

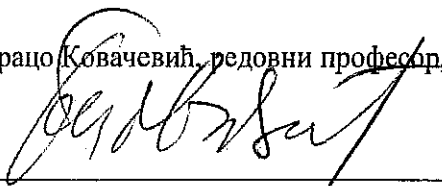
Комисија констатује да је кандидаткиња Дивна Симеунчевић успјешно урадила рад на тему коју је претходно пријавила, тако да њен рад представља квалитетан и успјешан рад на другом циклусу студија на ФПН, студијска група социологија.

Комисија сматра да је кандидаткиња успјешно логички, методолошки и теоријски обрадила задату тему и дошла до вриједних, теоријски и практично употребљивих резултата у научне и практичне сврхе.

Комисија констатује да кандидаткиња Дивна Симеунчевић испуњава све законске услове за одбрану завршног рада на другом циклусу студија, те предлаже Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука Универзитета у Бањој Луци да Дивни Симеунчевић одобри јавну одбрану завршног рада на другом циклусу студија под називом **Рефлексија ризика на живот човјека у савременом друштву**.

КОМИСИЈА

1. Проф. др Брацо Ковачевић, редовни професор, предсједник

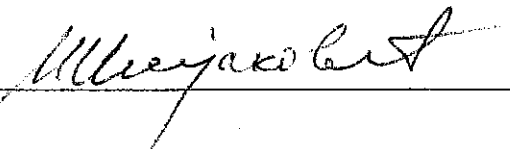
---

2. Проф. др Драгана Вилић, ванредни професор, члан

---

3. Проф. др Иван Шијаковић, редовни професор, члан - ментор

Бања Лука, 14. 06. 2019.

Број:08/1.571/19

Датум:16.05.2019.

На основу члана 3. Правилника о поступку провјере оригиналности завршних радова студената на II и III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци број 02/04-3.2688-4/17 од 28.09.2017. године издаје се

У В Ј Е Р Е Њ Е

Овим се потврђује да је мастер рад кандидаткиње **Дивне Симеунчевић** под називом „**Рефлексија ризика на живот човјека у савременом друштву**“ провјерен путем званичног софтвера за откривање плагијата дана 16.05.2019. године.

Шеф библиотеке

Нина Кујала

Професор и декан за научнистраживачки рад

[Signature]

ДОСТАВЉЕНО:

- Ментору
- А/А

